

rafından nasıl kullanılabileceğini de gösteriyor. İkinci fasılda Türk milletinin teşekkülünü izah eden müellif Oğuz kavminin muhacere-
reti ve İslâm medeniyeti içinde aldığı yeni şekilden, Malazgird mu-
harebesinde Anadolu'nun fethiyle başlayan millî tarihi ırkın tari-
hine bağlayan ve ayıran vasıflardan bahsetmektedir. Bu kısımda
Selçukî ve Osmanlı devirlerinin hususî karakterleri ve Türk mil-
letinin teşekkülünde oynadıkları roller açıklanmış, millî kültürün
inkışafında İslâm ve Garp medeniyetlerinin karşılıklı tesirleri ve
Osmanlı devrinin son kısmında bu iki tesirin mücadele şekilleri gös-
terilmiştir. Bu kısım müellif tarafından genişletilerek ayrı bir eser
halinde neşredilecektir.

H. Z. ÜLKEN: İSLÂM MEDENİYETİNDE TERCÜMELER VE TESİRLER

Vakit Matbaası — İstanbul, 1948 - Shf. 404

H. Z. Ülken, 1935 te «Uyanış Devirlerinde Tercümenin Rolü»
adiyle neşretmiş olduğu eserini biraz genişleterek ve bazı fasıllar
ilâve ederek bu isim altında ikinci basımını neşretmektedir. İsmi
bu tarzda değiştirilmesi eserin mevzuuna daha uygun olmasından-
dır. Birinci basım Haydar Rıfat tarafından idare edilen «Dün ve
Yarın» koleksiyonu içine girmiş, ve mevzuu esasen İslâm - Türk
tarihinde tercüme ve tesirler meselesi olduğu halde pek yerinde ol-
mayarak birinci adı ile intişar sahasına çıkmıştı. Kitap bu yeni şek-
liyle, eğer ilâveler daha tam ve etraflı olsaydı, İslâm düşüncesi
tarihini tamamlayan bir eser olurdu.

Kitabın temas ettiği başlıca meseleler şunlardır: Eski Yunan
uyanışının kaynakları — Uygur Türk uyanışının kaynakları, İsken-
deriye kütüphanesi, İskenderiyeden Bağdada. Süryanî Mütercim-
leri, İskenderiye mektebinin yerini değiştirmesi. Antakya ve Har-
ran medresesi. Bağdatta tercüme ve ilim, Mısırdaki tercüme ve ilim,
Mağrıpta tercüme ve şerh, İslâm medeniyetinde tercüme edilen
eserler. Tercümenin büyük eseri, tercümenin durması, ilim yolu-
nun değişmesi, Lâtin âleminde tercüme ve nakil, İslâm medeniye-
tinin Garbe tesiri, Garp ortaçağında tercüme ve tenkit, İslâm me-
deniyetinden garbe geçen eserler, Orta çağda Garbın İslâm âlimleri,

Rönesans, Osmanlılar devrinde tercüme, Tanzimattan sonra Garp tercümeleri, Türkiye'de yeni tercüme faaliyeti, İslâmdan Garbe geçen ilim araştırmaları.

H. Z. ÜLKEN: İSLÂM SANATI

İstanbul Teknik Üniversitesi Matbaası 1948, Shf. 580

Müellif bu kitapta İslâm plâstik sanatlarını esas olarak almış, fakat sonuna edebiyat ve musiki hakkında iki fasıl koymak suretiyle bunu bir dereceye kadar diğer sanat dallarına yaymıştır. İslâm sanatı eserin programına göre iki cilt olarak hazırlanmıştır. Neşredilmiş olan birinci cilt İslâmiyetin başından Timur'un türbesine kadar gelmektedir. İkinci cilt te Timur'un türbesinden zamanımıza kadar gelecektir. Fakat eser tamamen kronolojik bir sıraya göre tertip edilecek yerde daha fazla İslâm sanatına dahil olan muhtelif memleketleri ve stilleri takip etmiştir. Bu cilde giren başlıca bahisler şunlardır: İslâm sanatını hazırlayan âmiller, ilk halifeler devri, Emevîler ve Abbasiler zamanında sanat, Mısır İslâm sanatı, Kuzey Afrika Sanatı, Endülüs sanatı, bu memleketlere ait dekoratif sanatlar, İslâmî İran sanatı, asıl İranlı hanedanlar, Türklerin İrana girişi: Samanoğulları, Gazneliler, Büyük Selçukîler, İlhanîler, İranda Fars ve Türk sanatlarının şaheserleri. Dekoratif esasları, umumiyetle İslâm sanatının dalları: Yazı, minyatür, halı, bakır, taş, oymacılığı, çinicilik, ilâh...

M. HALBWACHS: İÇTİMAÎ MORFOLOJİ

— Nüfus ve içtimaî hareketler —

Çeviren: Celâl Aybar ve Şefik İnan — Ankara, 1943, Shf. 134

Merhum İstatistik Umum Müdürü Celâl Aybarla birlikte Umum Müdürlük Müşaviri Şefik İnan tarafından dilimize çevrilmiş ve İstatistik Müdürlüğünün 102 nci sayısı olarak neşredilmiş olan bu eser Durkheim sosyolojisine mensup Halbwachs tarafından içtimaî morfolojiye ait yazılmış güzel bir kitaptır. Sosyoloji el kitaplarının bazı fasılları bir tarafa bırakılırsa Türkçede bu mevzuda